

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ
ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА
МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Допущено до захисту

“ ____ ” _____ 2024 р.

В.о. завідувача кафедри туризму,
документних та міжкультурних
комунікацій

_____ Людмила ТАНСЬКА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ступінь вищої освіти «бакалавр»

на тему:

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ШВЕЦІЇ

за спеціальністю 242 «Туризм»

Виконала: студентка 4 курсу,
денної форми навчання, групи ТУ-20-1
Чуницька Віра Андріївна

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Доценко Анатолій Іванович

Київ-2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	5
1.1. Сутність туристичного потенціалу та його класифікація.....	5
1.2. Методи дослідження туристичного потенціалу.....	12
1.3. Суспільне значення використання туристичного потенціалу.....	19
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ШВЕЦІЇ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ.....	25
2.1. Природний туристичний потенціал.....	25
2.2. Історичний туристичний потенціал.....	30
2.3. Культурний туристичний потенціал.....	34
Висновки до розділу 2.....	36
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ.....	38
3.1. Актуальні проблеми використання туристичного потенціалу та шляхи їх використання.....	38
3.2. Перспективи використання туристичного потенціалу та розвитку туризму.....	46
3.3. Рекомендації щодо нових туристичних маршрутів по Швеції.....	50
Висновки до розділу 3.....	52
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Актуальність роботи – туризм є одним з головних елементів економіки Швеції, прямо впливаючи на ВВП країни, забезпечуючи робочі місця та стимулюючи розвиток різних галузей, таких як готельно-ресторанний бізнес, транспорт, мистецтво та культура.

Швеція, зі своєю вражаючою природою, багатшаровою історією та сучасною культурою, відома як одне з найпривабливіших туристичних напрямків в Європі. Туристичний потенціал цієї скандинавської країни вражає своєю різноманітністю та можливостями для розвитку туризму. Щорічно мільйони подорожують до Швеції, щоб насолодитися її прекрасними лісами, чистими озерами, захоплюючими історичними пам'ятками та сучасними містами.

Об'єкт дослідження – туризм Швеції.

Предмет дослідження – особливості туристичного потенціалу Швеції та його використання.

Мета дослідження спрямоване на розширення розуміння та ефективного використання туристичного потенціалу Швеції з метою залучення більшого числа туристів та збільшення економічного внеску туризму у розвиток країни.

Досягнення поставленої мети передбачає використання **таких завдань**:

- вивчити сутність туристичного потенціалу та його класифікацію;
- визначити методи дослідження туристичного потенціалу;
- проаналізувати суспільне значення використання туристичного потенціалу;
- описати природний туристичний потенціал Швеції;
- схарактеризувати історичний туристичний потенціал Швеції;
- дослідити культурний туристичний потенціал Швеції;
- з'ясувати актуальні проблеми використання туристичного потенціалу та шляхи їх використання;

- визначити перспективи використання туристичного потенціалу та розвитку туризму;

- надати рекомендації щодо нових туристичних маршрутів по Швеції.

Структурно робота складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків і списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

НАУКОВІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

1.1. Сутність туристичного потенціалу та його класифікація

Туризм – це тип виробництва, особливий тим, що він може представляти собою споживання продукту, яке відбувається в атмосфері, відмінній від виробничої. Продуктом для туристів є сам досвід – задоволення від зміни обстановки, відпочинку, пригод, культурного збагачення тощо. Оскільки турист буде споживати послугу в місці, відмінному від місця її виробництва, можна розглядати 2 різні сфери: сферу походження туриста і сферу, де турист споживає послугу. Туристична індустрія охоплює всіх тих, хто прагне залучити туристів на певну територію (наприклад, готельні оператори, авіакомпанії, уряди) і, таким чином, збільшити доходи цієї території за рахунок експорту вищезгаданих послуг.

У випадку туризму об'єкт S визначається як сукупність усіх умов, що пропонують туристу певний рівень комфорту, який задовольняє визначені потреби, під час перебування на даній території. Це називається туристичним продуктом, і він буде конкурувати з іншими продуктами за споживача. Концепція, функція від S' до S , є набором дій, за допомогою яких турист, вирішивши здійснити подорож до S , переміститься з місця свого походження до місця S . Ця концепція туризму є важливою при розгляді туристичного потенціалу певної території.

Просте узагальнення полягає в тому, що туристичний потенціал означає ступінь, до якого територія може заохочувати і розвивати туристичну діяльність. Це може бути будь-яке місце – від конкретного об'єкта чи пам'ятки до цілого регіону чи країни. Варіацією на цю тему є те, що потенціал існує там, де вигоди від туризму сприймаються як такі, що переважають над витратами та негативним впливом. Ці витрати і вигоди можуть бути економічними, соціальними або екологічними, і з цього випливає, що оцінка потенціалу передбачає зважування

позитивних і негативних наслідків розвитку туризму. Ця широка дихотомічна тема позитивних і негативних впливів забезпечує хорошу платформу для класифікації туристичного потенціалу з точки зору його ймовірності успіху і сталості. Наприклад, Мерфі запропонував модель для оцінки життєздатності туристичних курортів, а Хупер і Поттер склали матрицю потенційних шляхів розвитку природного туризму на природоохоронних територіях [1, с. 163].

У своїй нещодавній публікації Річі та Крауч стверджують, що основною метою вивчення туристичних потоків є надання інформації для прийняття рішень особами, які формують політику. Широко визнано, що туризм може зробити важливий внесок у розвиток громад і регіонів, і тому не дивно, що багато громад прагнуть отримати більшу частку зростаючого туристичного ринку. Намагаючись знайти шляхи збільшення туристичної активності, політикам необхідно мати певне уявлення про те, на якому етапі життєвого циклу перебуває громада і яким може бути її поточний і майбутній рівень туристичної активності. Така інформація є безцінною для прийняття рішень щодо заохочення чи стримування розвитку туризму, і найкраще її можна отримати шляхом оцінки туристичного потенціалу. Науковці в галузі туризму запропонували безліч визначень і класифікацій туристичного потенціалу та кілька альтернативних підходів до його оцінки.

Сутність туристичного потенціалу полягає в здатності певної території, регіону або країни привертати та задовольняти потреби туристів. Цей потенціал визначається різноманітними факторами, які можуть включати природні, культурні, історичні та інші ресурси, а також інфраструктуру, якість обслуговування та рівень безпеки.

Першочерговим елементом туристичного потенціалу є природні ресурси. Географічне розташування, клімат, природні краси, водні об'єкти, гірські ландшафти, пляжі та інші природні атракції створюють унікальну привабливість для туристів. Крім того, культурні та історичні ресурси, такі як архітектурні пам'ятки, мистецтво, традиції та фольклор, можуть бути важливими магнітами для подорожуючих, які цікавляться вивченням нових культурних контекстів.

Інфраструктура грає також важливу роль у розвитку туристичного потенціалу. Зручність транспортних мереж, наявність комфортного житла, ресторанів, магазинів та інших послуг сприяють залученню подорожуючих. При цьому, якість обслуговування та рівень безпеки визначають задоволення туристів від подорожі та їхню готовність повернутися знову [4, с. 95].

Таким чином, сутність туристичного потенціалу полягає в унікальному поєднанні природних, культурних та інфраструктурних ресурсів, що пропонуються певною територією. Його ефективне використання може стати джерелом стабільного економічного розвитку, підвищення соціального статусу та збагачення культурного досвіду як місцевого населення, так і відвідувачів.

Туристичний потенціал – це сукупність природних, культурних, історичних, соціально-економічних та інфраструктурних ресурсів, які визначають привабливість певної території для туристів. Цей потенціал може бути класифікований залежно від різноманітних критеріїв. Ось деякі з найбільш поширених класифікацій:

1. Природний туристичний потенціал:

- Географічні фактори: гори, річки, моря, озера, пустелі і т. д.
- Біорізноманіття: національні парки, заповідники, унікальні екосистеми.
- Кліматичні умови: зональні клімати, мікроклімати [9, с. 160].

Природний туристичний потенціал – це величезний ресурс, який має кожна країна і регіон. Він включає в себе унікальні природні ландшафти, різноманітність флори та фауни, водні ресурси, гори, ліси, печери, озера, річки і багато іншого.

Особливість природного туристичного потенціалу полягає в його різноманітності. Кожен регіон має щось унікальне, що приваблює туристів з усього світу. Наприклад, тропічні ліси Амазонки в Південній Америці приваблюють тих, хто прагне відкрити для себе неймовірну біорізноманітність та дивовижні екзотичні пейзажі. Гори Гімалаїв в Азії привертають альпіністів та любителів екстремального туризму своєю масштабністю та красою.

Природний туристичний потенціал не лише сприяє розвитку туризму, а й відіграє важливу роль у збереженні природних ресурсів. Збалансований підхід до туристичної діяльності дозволяє зберігати екосистеми, знижувати негативний вплив людини на природу та сприяти її охороні.

Розвиток природного туризму вимагає комплексного підходу з урахуванням інтересів як туристів, так і місцевого населення, а також збереження екологічної рівноваги. Використання сучасних технологій, впровадження екологічно чистих практик та розвиток інфраструктури допомагають забезпечити сталість природного туризму і зберегти цей унікальний ресурс для майбутніх поколінь.

Таким чином, природний туристичний потенціал є важливим фактором розвитку туризму, який відкриває перед подорожуючими неймовірні можливості для відкриття і дослідження краси та різноманітності нашої планети.

2. Культурний туристичний потенціал:

- Історичні пам'ятки: археологічні розкопки, старовинні фортеці, палаці, музеї.
- Архітектурні перлини: старовинні центри міст, храми, місця релігійного значення.
- Народна культура і традиції: фольклор, національні свята, кулінарія, ремесла [10].

Культурний туристичний потенціал – це важлива складова туристичної привабливості країни або регіону, яка ґрунтується на його культурному надбанні, історичних традиціях, мистецтві, архітектурі, національних обрядах та інших культурних аспектах. Цей потенціал визначається унікальністю та різноманітністю культурних елементів, які можуть зацікавити подорожуючих і залучити їх до відвідин.

Культурний туризм надає можливість туристам не лише насолодитися красою місцевих пам'яток, а й отримати унікальний досвід спілкування з місцевими жителями, вивчення традицій, звичаїв та кулінарних особливостей

регіону. Він сприяє збереженню і розвитку культурних цінностей, популяризації національної спадщини та міжкультурному обміну.

Серед ключових елементів культурного туристичного потенціалу можна виділити історичні пам'ятки, музеї та галереї мистецтва, традиційні фестивалі та свята, архітектурні ансамблі, етнографічні комплекси, національні парки та природні заповідники, а також народні ремесла та регіональні кухні.

Розвиток культурного туризму є важливим напрямком для багатьох країн, оскільки він сприяє зростанню туристичного потоку, підвищенню економічного рівня регіону та залученню інвестицій у інфраструктуру та культурні проекти. Крім того, він допомагає зберегти та відновити історичні об'єкти, які є складовою спадщини людства.

Збалансований підхід до розвитку культурного туризму передбачає поєднання зусиль держави, громадськості та бізнесу для створення стійкої та конкурентоспроможної туристичної індустрії, яка б дозволяла максимально використовувати потенціал культурної спадщини для розвитку суспільства та покращення якості життя місцевого населення.

3. Соціально-економічний туристичний потенціал:

- Інфраструктура туризму: готелі, ресторани, транспортна доступність.
- Економічні можливості для туризму: туристичні послуги, зайнятість, дохід на душу населення.
- Безпека і стабільність: політична та соціальна ситуація, рівень кримінальності [12, с. 257].

Туризм в сучасному світі став одним з ключових секторів економіки, що вирізняється своєю величезною соціально-економічною значущістю. Поєднання природної краси і культурного спадку різних регіонів відкриває необмежені можливості для розвитку туристичного бізнесу та сприяє зростанню соціального і економічного піднесення місцевих громад.

Соціально-економічний туристичний потенціал полягає в здатності кожного регіону залучати туристів за допомогою унікальних привабливостей, які

відображають його природні та культурні особливості. Наприклад, гори, моря, озера, національні парки, археологічні пам'ятки, архітектурні шедеври - усе це стає приводом для подорожей. Однак ефективне використання цього потенціалу передбачає не лише залучення туристів, але й створення сприятливих умов для розвитку місцевих галузей економіки та підвищення якості життя місцевого населення.

Розвиток туризму створює нові робочі місця в готельному бізнесі, ресторанному господарстві, транспорті та інших суміжних галузях. Це зменшує безробіття та сприяє підвищенню доходів населення. Крім того, збільшення обсягів туристичного потоку сприяє розвитку інфраструктури: будуються нові дороги, аеропорти, готелі, магазини та інші об'єкти, що стимулює розвиток будівельної галузі та послуг.

Туризм є потужним катализатором розвитку малого та середнього бізнесу. Місцеві ремесла, мистецтво, ресторани з національною кухнею, магазини з сувенірами – усе це стає цікавим для туристів і стимулює підприємництво у місцевих громадах. Від цього зростає доходність місцевих підприємців та їхній внесок у загальний економічний розвиток.

Розвиток туризму впливає на підвищення якості життя місцевого населення. Зростання обсягів інвестицій та розвиток інфраструктури сприяють покращенню комунальних послуг, оздоровленню середовища проживання та розвитку культурного та рекреаційного середовища.

Отже, соціально-економічний туристичний потенціал є важливим інструментом для стимулювання розвитку регіонів, підвищення економічного зростання та поліпшення якості життя місцевого населення. Його реалізація вимагає комплексного підходу та спільних зусиль громади, бізнесу та влади з метою забезпечення сталого та збалансованого розвитку туристичної галузі.

4. Інфраструктурний туристичний потенціал:

- Транспортна інфраструктура: аеропорти, автостанції, дороги.
- Туристичні об'єкти: розважальні комплекси, аквапарки, туристичні маршрути.

- Інформаційна підтримка: інформаційні центри, туристичні агентства, путівники [13].

Інфраструктурний туристичний потенціал – це сукупність ресурсів, які створюють сприятливі умови для розвитку туризму в певній території. Він охоплює не лише готелі, ресторани та інші об'єкти гостинності, а й транспортну, комунікаційну, рекреаційну та іншу інфраструктуру, що необхідна для задоволення потреб туристів.

Збудований правильно, інфраструктурний туристичний потенціал може стати основою для стабільного економічного розвитку регіону. Основні складові такого потенціалу включають:

1. Готелі та гостьові будинки. Вони є основою для проживання туристів. Різноманітність готельних пропозицій – від економ-класу до розкішних курортів – дозволяє привернути різний клієнтський потік.

2. Транспортна інфраструктура. Зручний доступ до місця призначення включає в себе аеропорти, залізничні та автобусні вузли, а також добре розвинену місцеву транспортну мережу, що спрощує переміщення туристів.

3. Розважальні заклади та атракції. Музеї, парки, театри, аквапарки, тематичні парки – це лише кілька прикладів розважальних закладів, які приваблюють туристів і забезпечують їм цікавий відпочинок.

4. Харчування та ресторани. Ресторани, кафе та закусочні, що пропонують місцеву кухню та міжнародні страви, роблять відпочинок більш насиченим і цікавим для туристів.

5. Туристичні послуги. Екскурсійні агентства, прокат велосипедів, автомобілів, послуги гідів та інші сервіси, які допомагають туристам максимально комфортно відчувати себе в незнайомому місці.

6. Інформаційна підтримка. Інформаційні центри, туристичні бюро, веб-сайти та додатки, які надають інформацію про місцеві атракції, події, рекомендації щодо маршрутів та інше [14, с. 215].

Створення інфраструктурного туристичного потенціалу вимагає інтегрованого підходу та співпраці між владою, бізнесом та місцевими

громадами. Це сприяє створенню стійкої туристичної бази, яка не лише привертає відвідувачів, а й забезпечує їм незабутні враження та комфортний відпочинок.

5. Потенціал рекреаційних ресурсів:

- Пляжі і курорти: морські та озерні курорти, санаторії.
- Спортивні та екстремальні види відпочинку: гірські лижні курорти, альпінізм, велопогулянки [15, с. 107].

Ці класифікації можуть перетинатися, оскільки багато туристичних ресурсів мають кілька аспектів, які можна класифікувати по різних категоріях. Врахування всіх цих аспектів допомагає у розробці туристичної стратегії, маркетингових кампаній та інфраструктурних проектів для розвитку туризму на певній території.

1.2. Методи дослідження туристичного потенціалу

Дослідження туристичного потенціалу включає в себе різноманітні методи, спрямовані на аналіз і визначення можливостей для розвитку туризму в конкретній локації. Ось деякі з основних методів дослідження туристичного потенціалу:

1. Соціологічні опитування та анкетування. Цей метод дозволяє з'ясувати інтереси та потреби майбутніх туристів. Анкети, опитування та фокус-групи використовуються для збору даних про те, що цікавить потенційних туристів, їхні вподобання та очікування. Наведемо питання для анкети дослідження туристичного потенціалу в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Питання для анкети дослідження туристичного потенціалу

Категорія запитань	Приклади питань
Основна інформація про респондента	1. Ваш вік? 2. Стать? 3. Останній рівень освіти? 4. Місце вашого постійного проживання? 5. Які фактори найбільше впливають на ваш вибір туристичного напрямку?
Мотивації для подорожей	6. Які цілі ви зазвичай ставите перед собою, вибираючи місце відпочинку? 7. Який тип відпочинку ви найбільше зацікавлені спробувати в наступній подорожі?
Вподобання щодо видів відпочинку	8. Чи маєте ви певні вподобання щодо активного або пасивного відпочинку? 9. Як ви оцінюєте якість та доступність готелів/гуртожитків у потенційному місці вашої подорожі?
Оцінка інфраструктури	10. Чи задоволені ви наявністю ресторанів, магазинів та інших послуг у місці вашого відпочинку? 11. Як ви оцінюєте свої фінансові можливості для подорожей?
Фінансові можливості	12. Скільки ви зазвичай плануєте витратити на проживання та розваги протягом подорожі? 13. Які були ваші останні туристичні подорожі? 14. Які готелі ви зазвичай обираєте для своїх подорожей?
Споживчі звички	15. Який тип транспорту ви найчастіше використовуєте під час подорожей?
Додаткові коментарі або пропозиції	16. Чи є щось ще, що ви хотіли б додати

Категорія запитань**Приклади питань**

щодо ваших досвідів подорожей або
очікувань від майбутніх подорожей?

Джерело: побудовано автором на основі використання даних [13; 14, с. 148].

2. Географічний аналіз. Дослідження географічних особливостей регіону, таких як клімат, природні ландшафти, геологічна структура, гідрологія тощо, допомагає визначити природні ресурси, які можна використовувати для розвитку туризму [14, с. 203].

Географічний аналіз відіграє ключову роль у вивченні туристичного потенціалу різних регіонів та місцевостей. Цей метод дослідження дозволяє зрозуміти географічні особливості та умови конкретної території, що впливають на привабливість для туристів. Географічний аналіз допомагає визначити природні ресурси та ландшафти, які можуть бути привабливими для туристів. Гірські масиви, озера, морські узбережжя, ліси та інші природні унікальності відіграють важливу роль у формуванні туристичного потенціалу регіону. Географічний аналіз дозволяє враховувати інфраструктуру та доступність транспортних зв'язків. Розвиток туризму залежить від зручності доїзду, наявності готелів, ресторанів, магазинів та інших сервісів, які забезпечують комфорт перебування для туристів. Географічний аналіз враховує кліматичні умови та сезонні зміни, що також впливають на туристичний потенціал. Деякі регіони можуть бути популярними влітку через своє тепле кліматичне сприятливе середовище, тоді як інші можуть бути відомі зимовими видами спорту через наявність снігу та гірських трас. Географічний аналіз також дозволяє враховувати культурні та історичні особливості регіону, що можуть бути привабливими для туристів. Архітектурні пам'ятки, музеї, фестивалі та інші культурні події роблять регіон цікавішим для відвідувачів.

Усі ці аспекти географічного аналізу разом сприяють розумінню та оцінці потенціалу туристичного розвитку конкретного регіону, а також визначенню стратегій для його привабливого позиціонування на туристичній карті світу.

3. Економічний аналіз. Оцінка економічного потенціалу туризму включає в себе аналіз економічних вигод, які може принести розвиток туризму для місцевої економіки, включаючи створення робочих місць, зростання доходів та підвищення інвестицій [16, с. 44].

Туризм є однією з найбільш динамічних галузей глобальної економіки, яка впливає на розвиток національних і регіональних економік. Дослідження туристичного потенціалу важливе для розвитку туристичної індустрії та оптимізації економічних процесів. У цьому контексті, економічний аналіз виявляється ключовим інструментом для розуміння та оцінки потенціалу розвитку туристичних ресурсів.

Перш за все, економічний аналіз дозволяє визначити ефективність використання туристичних ресурсів. Шляхом вивчення витрат та прибутків, аналізу конкурентоспроможності та ризиків, фахівці можуть оцінити вкладені кошти у туризм та його вплив на економіку. Наприклад, аналіз рентабельності певного виду туризму або конкретного туристичного об'єкту допомагає приймати рішення щодо його подальшого розвитку чи реорганізації. Економічний аналіз допомагає ідентифікувати потенційні можливості для розвитку туризму. Шляхом аналізу попиту та пропозиції, а також вивчення тенденцій у споживчому поведінці, економіст може визначити нові ринки та сегменти, які можуть бути привабливими для розвитку туристичної інфраструктури. Економічний аналіз сприяє визначенню стратегій сталого розвитку туризму. Аналіз економічних впливів туризму на середовище, соціокультурні аспекти та інші сфери дозволяє розробляти політику, спрямовану на збалансований розвиток, який забезпечує як економічний зріст, так і збереження природних та культурних ресурсів.

Загалом, економічний аналіз виступає ключовим інструментом для дослідження туристичного потенціалу. Він допомагає зрозуміти ефективність

використання ресурсів, виявити нові можливості для розвитку та розробити стратегії сталого розвитку, що сприяють процвітанню туристичної індустрії та економіки в цілому.

4. Культурний аналіз. Дослідження культурних ресурсів регіону, таких як історичні пам'ятки, традиції, культурні події та фольклор, допомагає визначити туристичний потенціал, пов'язаний з культурними видатними місцями та спадщиною (див. табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Культурний аналіз

Елемент аналізу	Опис
Історична спадщина	Включає археологічні пам'ятки, історичні місця, культурні фестивалі та події, які можуть привабити туристів.
Мистецтво та архітектура	Оцінює музеї, галереї, архітектурні пам'ятки та інші культурні об'єкти, які можуть бути привабливими для відвідувачів.
Кухня та гастрономія	Аналізує страви, страви, місця, де можна скуштувати місцеву кухню, кулінарні фестивалі.
Фольклор та традиції	Включає в себе місцеві легенди, обряди, традиції, які можуть зацікавити туристів.
Розваги та розваги	Оцінює наявність театрів, кінотеатрів, концертних залів, а також розважальних закладів, таких як парки розваг та атракціони.
Сучасна культура	Включає музичні фестивалі, виставки сучасного мистецтва, театральні постановки та інші сучасні культурні події.
Етнічна спільнота	Аналізує туристичний потенціал, пов'язаний з етнічними спільнотами, їхніми традиціями, ремеслами, культурними фестивалями.
Культурна інфраструктура	Включає в себе готелі, ресторани, туристичні інформаційні центри та інші послуги, які забезпечують комфорт та зручність для туристів.

Джерело: побудовано автором на основі використання даних [17, с. 208; 18, с. 401].

5. Соціальний аналіз. Вивчення соціальних аспектів, таких як демографічний склад населення, рівень освіти, ментальність і стиль життя

місцевих жителів, може допомогти в з'ясуванні того, як туристичний розвиток впливатиме на суспільство та як воно вітає такий розвиток (див. табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Соціальний аналіз

Аспекти соціального аналізу	Опис
Демографічні характеристики	Включає в себе віковий розподіл населення, стать, етнічність, рівень освіти, зайнятість та інші параметри, які можуть впливати на туристичний потенціал регіону.
Соціально-економічний статус	Аналіз соціально-економічного статусу мешканців регіону, включаючи рівень доходів, розподіл багатства, безробіття, доступ до освіти та охорони здоров'я. Це допомагає зрозуміти можливості та обмеження для туристичного розвитку.
Соціокультурний аналіз	Оцінка культурних та соціальних аспектів, таких як мова, релігія, традиції, звичаї, що можуть привертати або відштовхувати туристів. Цей аспект також включає аналіз історичної спадщини та місцевої культури.
Соціальна інфраструктура	Оцінка доступності та якості соціальної інфраструктури, такої як транспортна мережа, медичні заклади, готелі, ресторани та інші послуги, які можуть впливати на комфорт та задоволення туристів.
Соціальна акцептабельність	Дослідження ставлення місцевого населення до туризму та його впливу на їхній життєвий стиль та середовище. Врахування думок та поглядів мешканців допомагає у вирішенні конфліктів та встановленні сталого розвитку туризму.
Соціальні мережі та спільноти	Аналіз існуючих соціальних мереж, груп та спільнот, які можуть використовуватися для просування туристичних послуг та залучення аудиторії. Розуміння взаємодії та впливу цих спільнот може допомогти в ефективному маркетинговому стратегії.

Джерело: побудовано автором на основі використання даних [19, с. 83; 21, с. 109].

6. Маркетингові дослідження. Вивчення потенційної аудиторії та ринкових тенденцій, аналіз конкуренції та рекламні кампанії допомагають в розробці ефективних стратегій маркетингу для залучення туристів [21, с. 108].

Маркетингові дослідження є ключовим інструментом у вивченні туристичного потенціалу різноманітних регіонів та місцевостей. Цей метод дозволяє ретельно проаналізувати та зрозуміти споживчу поведінку, вподобання, потреби та очікування цільової аудиторії. Посилаючись на накопичені дані, маркетологи можуть ефективно розробляти та реалізовувати стратегії розвитку туристичної галузі, спрямовані на залучення та утримання туристів. Маркетингові дослідження допомагають визначити головні сегменти туристичного ринку та вивчити їхні характеристики, такі як вік, статус, інтереси, та призначення подорожей. Це дозволяє точно налаштувати маркетингові зусилля для кожного сегменту, максимізуючи ефективність рекламних кампаній та просування. Маркетингові дослідження включають аналіз конкурентів у туристичній галузі, їхніх послуг, цінової політики та маркетингових стратегій. Це надає можливість розуміти сильні та слабкі сторони конкурентів і розробляти стратегії, які дозволять виділитися на ринку та привернути більше уваги туристів. Через маркетингові дослідження можна отримати важливу інформацію про потреби, очікування та переваги туристів. Це дозволяє розробляти та пропонувати спеціальні туристичні продукти та послуги, які відповідають цим потребам, забезпечуючи задоволення клієнтів та підвищення їхньої лояльності. Маркетингові дослідження допомагають прогнозувати туристичний попит на певні напрямки, види послуг та типи розваг. Це дає змогу планувати інвестиції у розвиток інфраструктури та розробляти маркетингові стратегії, спрямовані на залучення туристів у перспективні сезони та регіони. Маркетингові дослідження дозволяють оцінювати ефективність рекламних кампаній, промоакцій та інших маркетингових заходів. Це допомагає зрозуміти, які зусилля приносять найбільший результат та використовувати цю інформацію для оптимізації маркетингових стратегій у майбутньому [21].

Узагальнюючи, маркетингові дослідження є важливим інструментом у вивченні туристичного потенціалу, що дозволяє збирати та аналізувати інформацію про ринок, конкурентів та цільову аудиторію для ефективного розвитку туристичної галузі.

Ці методи, використовуючи як кількісні, так і якісні підходи, допомагають оцінити потенціал туризму в певному регіоні та розробити стратегії для його розвитку.

1.3. Суспільне значення використання туристичного потенціалу

Швеція, відома своєю приголомшливою природою, багатою історією та сучасними інноваціями, приваблює мільйони туристів щороку. Проте, туристичний потенціал цієї країни не обмежується лише красивими пейзажами та архітектурою. Він має велике суспільне значення, яке виявляється у формуванні культурного обміну, економічному зростанні, підтримці екологічних стандартів та сприянні міжнародному співробітництву. Розглянемо детальніше, як використання туристичного потенціалу Швеції сприяє розвитку як самої країни, так і глобальній спільноті.

Позитивні соціальні ефекти розвитку та реалізації туристичного потенціалу широко обговорюються в літературі. Визнано, що активне використання туристичного потенціалу може сприяти збереженню, відновленню та розвитку місцевої, регіональної та національної культури і традицій, а також покращенню культурного та духовного середовища. Причиною цього є те, що туристів, як представників інших культур, приваблює культура і традиції відвідуваної території. Місцеві жителі, бачачи інтерес туристів до свого способу життя, отримують додаткову мотивацію для його збереження і розвитку. Дізнавшись про можливість реалізації своєї культури в туристичній індустрії, вони можуть безпосередньо оцінити економічну рентабельність її збереження і розвитку.

Використання туристичного потенціалу має значний соціальний, економічний та культурний вплив на суспільство. Ось деякі ключові аспекти його суспільного значення:

1. Економічний зріст. Туризм є одним з ключових галузей економіки у багатьох країнах. Він створює робочі місця та забезпечує додатковий дохід для різних секторів, таких як готельно-ресторанний бізнес, транспорт, роздрібна торгівля та розваги. Крім того, він також сприяє розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема ремесельних та ресторанних підприємств (див. табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Економічний зріст	
Сектор туризму	Внесок у економіку
Готельно-ресторанний бізнес	Забезпечення проживання та харчування для туристів, створення робочих місць у сфері обслуговування
Транспорт	Перевезення туристів до місць призначення, розвиток авіаційного, залізничного, морського та автомобільного транспорту
Роздрібна торгівля	Продаж товарів і послуг туристам, розвиток магазинів, ярмарків та сувенірних крамниць
Розваги	Надання розважальних послуг для туристів, включаючи екскурсії, театри, кінопокази, спортивні заходи тощо
Розвиток малого та середнього бізнесу	Створення підприємств, що надають послуги та товари для туристів, таких як ремесельні майстерні, ресторани, кафе тощо

Джерело: побудовано автором на основі використання даних [23, с. 56; 24, с. 148].

2. Стимулювання інфраструктури. Зростання потоків туристів спонукає уряди та приватний сектор до розвитку туристичної інфраструктури, такої як готелі, ресторани, аеропорти, дороги, музеї та інші туристичні об'єкти. Це сприяє покращенню якості життя місцевих мешканців та забезпечує стабільний розвиток регіонів. Розвиток туристичної інфраструктури має безпосереднє відображення на якості життя місцевого населення. З одного боку, це створює

нові можливості для зайнятості та підвищує рівень доходів через збільшення попиту на послуги та товари. З іншого боку, розвинута інфраструктура полегшує повсякденне життя мешканців, покращує доступність освіти, медичних послуг та інших суспільних благ. Крім того, ефективна туристична інфраструктура є ключовим фактором стабільного розвитку регіонів. Вона стимулює економічний зріст, сприяє диверсифікації бізнесу та зменшенню залежності від одного напрямку. Розвинуті туристичні об'єкти приваблюють інвестиції та сприяють розвитку інших галузей економіки, таких як сільське господарство, мистецтво та ремесла [1, с. 247].

Таким чином, інвестування у розвиток туристичної інфраструктури є стратегічним кроком для підвищення конкурентоспроможності регіонів, покращення якості життя населення та забезпечення сталого економічного зростання. Однак важливо зберігати баланс між розвитком туризму та збереженням навколишнього середовища та культурної спадщини, щоб забезпечити сталість та гармонію у регіоні.

3. Сприяння збереженню культурного спадку. Туризм може стимулювати збереження та відновлення культурних пам'яток, традиційних ремесел та інших аспектів культурного спадку. Місцеві уряди та спільноти часто інвестують у збереження історичних місць та традицій, оскільки вони стають цінними туристичними атракціями [4, с. 68].

Одним із ключових аргументів за сприяння туризму для збереження культурних пам'яток є його економічний вплив. Туристичний потік створює нові можливості для місцевих громад, стимулюючи економічний зріст та забезпечуючи додаткові кошти для збереження та реставрації історичних об'єктів. При цьому інвестиції у збереження культурної спадщини сприяють розвитку інфраструктури та підвищенню життєвого рівня місцевих жителів. Крім того, туризм допомагає відроджувати та зберігати традиційні ремесла. Часто відвідувані туристичні об'єкти стають майданчиком для майстрів, які передають своє мистецтво та вміння молодшим поколінням. Завдяки популярності серед відвідувачів, ці ремесла не лише продовжують існувати, але

й розвиваються, адаптуючись до сучасних умов. Важливо зазначити, що туризм може стимулювати не лише збереження культурних пам'яток та традиційних ремесел, але й залучати увагу до важливості збереження природного середовища, яке також є частиною культурної спадщини.

Отже, туризм виступає ефективним інструментом для збереження та відновлення культурного спадку, сприяючи розвитку місцевих громад та зміцненню їхньої ідентичності. Інвестиції у цю сферу не лише принесуть прибуток сьогодні, а й забезпечать довгострокові переваги для майбутніх поколінь.

4. Міжкультурний обмін та розуміння. Туризм сприяє спілкуванню між представниками різних культур та народів, що сприяє міжкультурному розумінню та толерантності. Подорожі дають можливість вивчати інші культури, традиції та мови, що сприяє збагаченню світогляду та розвитку глобального співтовариства [9, с. 162].

Вивчення інших культур, традицій та мов відкриває нові горизонти уявлень і дозволяє кожному подорожнику поглибити свої знання та розуміння світу. Під час подорожей ми зустрічаємося з незвичайними звичаями, смаками, мелодіями та мовами, що розширює наше світовідчуття та надає можливість побачити різноманіття і багатство людської культури. Крім того, туризм є ключовим інструментом у формуванні глобального співтовариства. Подорожі сприяють обміну досвідом, ідеями та технологіями між країнами, що сприяє розвитку культурного, економічного та соціального розвитку. Кожна подорож відкриває нові можливості для співпраці та співробітництва, сприяючи розвитку відкритого, толерантного та різноманітного світу.

Отже, туризм має величезний потенціал у сприянні міжкультурному розумінню та толерантності. Подорожі дають нам можливість не лише відкривати нові країни, а й вивчати їхні традиції, мови та культури, що збагачує наш світогляд та робить наш світ кращим і більш гармонійним місцем для життя.

5. Збереження природних ресурсів. Справний туристичний розвиток може сприяти збереженню природних ресурсів та біорізноманіття. Правильно

розроблені екотуристичні програми стимулюють охорону природи та допомагають управляти екосистемами, зменшуючи негативний вплив людської діяльності на природне середовище [11, с. 95].

Однією з основних переваг екотуризму є його здатність привертати увагу до унікальності та краси природних ландшафтів. Туристи, які обирають екотуризм, часто виявляють більшу зацікавленість у збереженні природи, оскільки вони цінують і піклуються про оточуюче середовище. Це створює можливість для розвитку партнерства між туристами, місцевими громадами та організаціями з охорони природи для спільного зусилля з метою збереження природних ресурсів.

Екотуристичні програми також можуть допомагати у вирішенні проблем забруднення, знищення місцевих екосистем та втрати біорізноманіття. Шляхом сприяння у створенні урбанізованих та регіональних планів розвитку, що враховують потреби місцевих екосистем, екотуристичні програми можуть допомагати в управлінні землею та ресурсами, що забезпечує збереження природних ландшафтів та біорізноманіття [12, с. 258].

Крім того, екотуризм може стимулювати економічний розвиток регіонів, де він розвивається, через приведення нових можливостей для місцевих жителів у сферах туристичного сервісу, виробництва сувенірів та іншій супутній інфраструктурі. Це може створити стабільні умови для місцевих громад та зменшити тиск на природні ресурси, який часто виникає внаслідок нестійких економічних умов.

Загалом, справний туристичний розвиток, зосереджений на екотуризмі, є ключовим інструментом у збереженні природних ресурсів та біорізноманіття. Він не лише стимулює охорону природи та допомагає управляти екосистемами, але й сприяє економічному зростанню та соціальному розвитку місцевих спільнот.

Отже, використання туристичного потенціалу має велике суспільне значення, сприяючи розвитку економіки, збереженню культурного спадку, міжнаціональному взаєморозумінню та охороні природних ресурсів.

Висновки до розділу 1

Туризм – це важлива сфера економіки та культури для багатьох країн. Його розвиток залежить від наукових досліджень, які вивчають та аналізують туристичний потенціал регіонів та країн. Вивчення географічних особливостей регіонів допомагає виявити природні та культурні ресурси, які можуть стати привабливими для туристів. Аналіз культурних та історичних аспектів регіону допомагає створити туристичні маршрути, які б відображали місцеву культуру та традиції. Вивчення економічного впливу туризму на регіон дозволяє максимізувати його прибутковість та ефективно використовувати туристичний потенціал для збільшення доходів. Збалансоване використання природних ресурсів та охорона довкілля є ключовими складовими в управлінні туристичним потенціалом для збереження природного середовища. Використання наукових підходів у маркетингових стратегіях дозволяє ефективно просувати туристичний продукт та залучати більше туристів. Впровадження новітніх технологій та інновацій у туристичну сферу дозволяє створювати нові туристичні продукти та послуги, що збільшує конкурентоспроможність регіону. Орієнтація на сталий розвиток туризму передбачає збалансоване задоволення потреб туристів та збереження ресурсів для майбутніх поколінь. Ці наукові підходи допомагають країнам та регіонам максимально використовувати свій туристичний потенціал для забезпечення сталого економічного та соціокультурного розвитку.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ШВЕЦІЇ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

2.1. Природний туристичний потенціал

Швеція – гостинна і душевна північна країна, головним надбанням якої є виняткова краса її природи. Звичайно ж, як і будь-яка високорозвинена європейська країна, вона має гарні міста з видатними історичними пам'ятками та прекрасною архітектурою. Але, щоб по-справжньому оцінити красу цієї землі, варто залишити затишний номер готелю і виїхати за межі міста.

Королівство Швеція – держава у Північній Європі. За площею Швеція займає четверте місце серед європейських країн, але її населення становить всього 9,5 мільйонів чоловік. Швеція розташована на захід від Балтійського моря і Ботнічної затоки, у східній частині Скандинавського півострова. На заході від неї знаходиться Норвегія, на північному сході – Фінляндія. По морю Швеція межує із Німеччиною, Польщею, Росією, Литвою, Латвією, Естонією та Данією, з якою її з'єднує Ересуннський міст довжиною майже 8 кілометрів.

Приблизно 15% території країни знаходиться за Полярним колом. На північному заході розташовані Скандинавські гори з найвищою точкою на горі Кебнекайсе (2111 м); рельєф решти країни в основному рівнинно-горбистий. Порізану берегову лінію супроводжують тисячі островів, найбільші з яких – Готланд та Еланд. Столиця Стокгольм знаходиться на південному сході, недалеко від узбережжя Балтійського моря [2].

Приголомшливі ландшафти можна знайти у будь-якому куточку Швеції. Тут можна плавати на вітрильнику вздовж красивого архіпелагу у пошуках безлюдного острова, кататися на лижах по гірських схилах, рибалити у кришталево чистих озерах, вирушати у в походи по диких місцях, відпочивати у кемпінгах, милуватися північним сяйвом, кататися на санях в оленячих упряжках, і нарешті, просто насолоджуватися найчистішим повітрям, від якого паморочиться голова.

Незважаючи на те, що тут не дуже багато міст, шведи – дуже стильна нація, що надає великого значення своєму зовнішньому вигляду, а також практичності інтер'єру і ненав'язливості декору приміщень. Місцеві жителі цілком позбавлені снобізму: вони доброзичливі, толерантні і дуже вдячні своїй землі за все, що вона може їм надати. У всіх аспектах життя шведи намагаються використовувати тільки натуральні, екологічно чисті матеріали, а в кулінарії – лише еко-продукти. З цієї та багатьох інших причин у Швеції особливо приємно відпочивати з дітьми.

Більша частина території Швеції перебуває під дією помірного клімату, окрім північної її частини, яка розташована у зоні субарктичного клімату. Завдяки впливу Гольфстріму, усі чотири сезони в центральній та південній Швеції проходять досить м'яко. Тут тепле літо (+17- +20°C) і відносно холодна зима (-4- + 2°C). Від інших північних країн Швеція також відрізняється невисокою вологістю. Холодний період часто супроводжується рясними снігопадами по всій території країни, проте у літній період опади незначні. При цьому, західна частина більш волога, а у східній переважає суха сонячна погода [5].

Північна Швеція вирізняється коротким, хоча й досить теплим літом, та довгою холодною зимою. Мінусові температури і щільний сніговий покрив часто тримаються тут з вересня по травень.

Відпочинок у Швеції, країні соковито-зелених лісів і найчистіших синіх озер, – це ковток свіжого повітря для всіх, кому набридла буденність і міська метушня. Тут Ви відчуєте прилив сил, бадьорості та молодості, а також запозичите у місцевих жителів рецепт розміреного, щасливого і дуже красивого життя.

Основна частина населення проживає на півдні, де зосереджено більшість міст та селищ. Найкращим серед них по праву вважається Стокгольм – витончена і безтурботна столиця, яка розташувалася на 14 островах біля озера Меларен та Балтійського моря. Місто може похвалитися прекрасною старовинною та сучасною архітектурою, безліччю цікавих музеїв і насиченим культурним

життям. Тут знаходяться найкращі магазини, нічні клуби, ресторани і готелі Швеції, а також кілька неймовірно красивих пляжів. Однією з візитних карток столиці є Стокгольмський архіпелаг. Він складається з двадцяти з гаком тисяч островів, що пропонують нескінченні можливості для цікавого і корисного дозвілля.

На південно-західному узбережжі знаходиться Гетеборг, друге за величиною місто країни. Завдяки мережі каналів та широким довгим проспектам він дуже нагадує Амстердам, а його усміхнених жителів вважають найщасливішими й найдоброзичливішими людьми у Швеції. Ще південніше розташована найбільш космополітична частина Швеції. Тут особливо привабливе старовинне, і в той же час, дуже сучасне місто Мальме із середньовічним центром та бурхливим нічним життям, а по-сусідству – молодіжне університетське місто Лунд. У південній частині Швеції також знаходяться два її найбільших озера, Веннерн та Веттерн, на яких розташувалися чудові міста – сонячний Карлстад і благородна Вадстена. Ця місцевість цікава не тільки старовинними пам'ятками й надихаючими пейзажами, а й швидкоплинними річками, які широко використовуються для рафтингу. Центральна та північна частини країни представляють більш типові шведські пейзажі. У центрі знаходиться історична провінція Даларна, де за зеленими пагорбами ховаються казкові села, а між ними розлилося насичено-синє озеро Сільян. На схід від цього чарівного куточка дикої природи, населеного вовками, оленями та ведмедями, розташувалися великі міста. Особливої уваги заслуговують гордий промисловий Сунсвалль, життєрадісний Умео та портовий Лулео, кожен з яких по-своєму красивий і цікавий [5].

Для Швеції притаманна добре розвинена транспортна інфраструктура, що сприяє збільшенню потоків туристів з інших країн та полегшує їх пересування всередині країни. За даними Євростату, подорожі до Швеції здійснюються такими видами транспорту: 33 % – повітря, 31 % – вода, 4 % – залізниця, 31 % – авто. У Швеції налічується 142 аеропорти, 42 з яких обслуговують регулярні цивільні та чартерні авіарейси. Найбільші аеропорти розміщені в Стокгольмі

(«Арланда», «Бромма», «Скавста», «Вастерас»), Гетеборзі («Ландветтер») та Мальме («Стуруп»). У країні існує 89 морських портів, які є переважно важливими логістичними вузлами, в яких беруть початок залізничні та автомобільні магістралі. Автобуси – єдиний вид транспорту для досягнення віддалених куточків країни. Мережа залізниць найбільш розвинена в південній частині Швеції, де зосереджена більшість міст країни.

Швеція має хороший потенціал для природного туризму. Це пов'язано з тим, що Швеція має багато красивих місць, які можуть привабити туристів. Згідно з дослідженням, проведеним офіційним веб-сайтом Швеції (2002), близько 85-90% усіх туристів, які відвідують Швецію, приваблює природна краса країни та право вільно пересуватися сільською місцевістю, яке надає *allemansrätten*. Це свідчить про те, що Швеція має хороший потенціал для природного туризму. Про це свідчить той факт, що найбільша група туристів, які відвідують Швецію, приїжджає з сусідніх північних країн. Відомо, що Швеція має хорошу природну туристичну привабливість, яка приваблює туристів з сусідніх країн відвідати Швецію. Це підтверджується тим фактом, що Швеція має найкрасивіші гори в Європі, і найвища точка гори знаходиться в Швеції (Лапландія). Найвідомішою горою Швеції є Кебнекайзе, яка, як відомо, має дві вершини. Північна вершина, вкрита льодовиком, лише на кілька метрів вища за південну, яка є найвищою точкою Швеції [2].

Природний туристичний потенціал Швеції вражає своєю різноманітністю і красою. Країна розташована в північній частині Європи і має багатий ландшафт, який включає в себе великі ліси, гірські хребти, безліч озер та чистих річок. Ось деякі ключові елементи природного туристичного потенціалу Швеції:

1. Ліси та національні парки. Швеція славиться своїми великими лісами, які володіють унікальною фауною та флорою. Національні парки, такі як Абіско та Скеллефтео, пропонують відмінні умови для пригодницького туризму, пішохідних маршрутів та спостереження за дикою природою.

2. Озера. Швеція має понад 95 000 озер, найбільшим із яких є Венерн, Веттерн та Мальарен. Ці водойми пропонують чудові умови для риболовлі, водних видів спорту, а також кемпінгу й відпочинку на природі.

3. Гори. Північно-східна частина Швеції включає в себе гірські хребти, такі як Скандинавські гори, які пропонують відмінні умови для гірського туризму, сходження на вершини, лижні курорти та інші зимові види спорту.

4. Архіпелаги та узбережжя. Узбережжя Швеції багате на мальовничі архіпелаги та приморські міста. Такі місця, як Стокгольмський архіпелаг, приваблюють туристів своєю красою, історією та можливостями для відпочинку на березі моря.

5. Екологічний туризм. Швеція відома своєю високою екологічною свідомістю та ставленням до природи. Багато туристичних об'єктів пропонують можливості для екологічного та сталого туризму, такого як екскурсії за межі зони комфорту, органічні ферми та еко-готелі [22].

Швеція – це друга у світі країна (після Австралії), яка прийняла хартію екотуризму, а серед європейських країн їй належить кращий екологічний знак природи – «Nature's Best», який гарантує найвищу якість понад сотні екотурам у межах держави. Національні парки та заповідники – одна з головних принад для любителів природи. Саме у Швеції було створено перший у Європі національний парк (1909 р.), а зараз на території країни діє 16 національних парків і близько 900 заповідників. Краса та різноманіття природних ландшафтів, багата флора та фауна сприяють розвитку не лише екотуризму, а й різних видів екстремального туризму. Діапазон розваг для туристів величезний: спуск у печери, поїздки на собачих упряжках за Полярним колом, спуск на плотах у Вермланді, сафарі на лося, устриці й омари в Західній Швеції, плавання на морських каяках, спуск на байдарках гірськими річками тощо

Узагальнюючи, природний туристичний потенціал Швеції є дуже різноманітним і вражаючим, пропонуючи можливості для активного відпочинку, відпочинку на природі та вивчення унікальних екосистем.

2.2. Історичний туристичний потенціал

Порівняно невелика за площею Швеція може, проте, похвалитися могутньою історичною спадщиною. Тут збереглися старовинні фортеці, собори і палаци. Статус Світової спадщини надається місцям та будівлям, які вважаються важливими в плані їх культурної або природної цінності і їх треба зберегти заради інтересів всього людства та наступних поколінь. До таких місць належать окремі об'єкти, місця і цілі райони, які є унікальним підтвердженням історії Землі або людства.

Органом, який відповідає за перелік цих багатств, є ЮНЕСКО (Навчальна, наукова і культурна організація Організації Об'єднаних Націй). З того часу, як об'єкт з'являється у престижному Списку світової спадщини, йому гарантується захист. Серед архітектурних пам'яток та музеїв Швеції найбільш значними і цікавими є 11 місць у Швеції, які занесені до Списку світової спадщини ЮНЕСКО:

- 1) Королівський маєток у Дротнінгхолмі;
- 2) Бірка і Ховгарден;
- 3) Енгельсберзький металургійний завод;
- 4) Наскальні вирізьблення у Танумі;
- 5) Парк Скогскіркогарден;
- 6) Хансітік (місто у Вісбі);
- 7) Лапонічний район;
- 8) Церковне селище Гаммелстад, Люлеа;
- 9) Морський порт Карлскруна;
- 10) Високе морське узбережжя;
- 11) Сільськогосподарський ландшафт Південної Еландії [22].

Стокгольм, хоча і не має загальновідомих шедеврів архітектури, заслужив славу одного з чарівніших міст Європи. Він розташований на скелястих берегах і островах протоки Норстрем, що з'єднує затоку Сальтшен з озером Меларен. Для вигляду міста характерною є наявність водних просторів (частина прісноводних,

частина з морською водою), скель і парків, що поєднуються з стародавніми й сучасними будинками оригінальної архітектури. Його історичне ядро – Старе місто, чи Гамластан – розташоване на острові. Тут знаходиться Королівський палац, будівництво якого було закінчено в 18 столітті, романо-готичні церкви Сторчюрка (Велика церква) і Риддархольмсчюрка, споруджені в 13 ст. Головна визначна пам'ятка Великої церкви – скульптурна група Св. Георгія, що вражає дракона, і уклінної принцеси (1489). Усе це виконано з дуба, розфарбоване і частково позолочене.

На вузьких вуличках збереглося багато будинків і цілих кварталів, побудованих у 15-17 ст. Широка набережна Шепсбрун служить причалом для пасажирських суден. Лежачий на північному березі протоки Норстрем район Нормальм («Північне передмістя») служить головним адміністративним, торговим і культурним центром столиці. Тут розташовані новий будинок риксдагу, правління найбільших банків і промислових концернів, великі універмаги, готелі й ресторани, оперний і драматичний театри, центральний вокзал, багатоповерхові житлові будинки.

Головна вулиця Стокгольму – Кунгсгатан (Королівська). У центрі цього району, навколо площ Хетorget і Сергельторг, на місці старих кварталів споруджені висотні адміністративні і торгові будинки, багатоповерхові гаражі-стоянки, прокладені багатоярусні вулиці-естакади. До півночі до Нормальму примикає район Зстермальма, у 19 – початку 20 ст. забудований добротними дохідними будинками в п'ять-шість поверхів. Тут багато бульварів, парків і спортивних споруд і серед них Королівський стадіон, на якому в 1912 проходили Олімпійські ігри. У східній частині Стокгольма, у затоці Сальтшен, розташовані мальовничі острови Шепсхольмен і Юргорден (Звіриний острів) – одне з популярних місць відпочинку міських жителів з великим лісопарком, аквапарком, комплексом розважальних атракціонів «Тіволі», Зоопарком, Північним музеєм і етнографічним музеєм Скансен [25].

У більшості шведських міст є музеї, найбільш значними й цікавими є Національний музей, музей сучасного мистецтва, Музей природної історії.

Музей науки й техніки, Морський музей – усі ці музеї знаходяться в Стокгольмі. Музей сільського зодчества в Скансені, художня галерея в Гетеборзі. Музей історії культури в Лунді. Туристів приваблюють також численні історичні пам'ятники. У Стокгольмі – Королівський палац (1754), церква св. Миколи (XIII століття), церква Риддархольм (XIII століття), у якій похована велика частина шведських монархів. В Упсала – собор у готичному стилі, що будувався з 1289 по 1435 рік. У Вастерасе – готичний собор (1271р.), замок XII століття, парк зі статуями історичних особистостей. У Норчепинге – церква Хедвига (1675). У Линчепинге – собор XII століття, замок XIII століття. У Йенчепинге кілька церков XIV-XVII століть. У Кальмарі – залишки оборонної споруди Кальмарнаус XII століття. У Мальмі – замок Мальмехус XV століття.

На острові, відомому під назвою Stadsholmen (місто-острів), знаходиться Старе місто. Його вузьенькі бруковані вулички з чавунними ліхтарями і старовинні будинки з черепичними дахами та щільно зачиненими віконницями і досі зберігають середньовічні обриси. Із сучасної архітектури заслуговує на увагу спортивна арена Globen – найбільша у світі сферична будівля. Основні визначні місця столиці – Королівський палац, Збройна палата, Королівський монетний двір, Казначейство. В національному музеї, художній галереї «Ліл'євальс» зібрані вироби майстрів з усього світу. Так само цікаво буде проїхатися у Стокгольмському метрополітені. У передмісті знаходиться знаменитий палац Дротнінгхольм (XVII ст.) з чудовим парком. У Гетеборзі можна відвідати художню галерею. В місті Уппсала обов'язково варто відвідати собор у готичному стилі (1289-1435 pp.), Університет, у Вестеросі – готичний собор (1271 р.), палац XII ст., парк зі статуями історичних особистостей.

300 музеїв Швеції відіграють важливу роль у культурному житті країни, задовольняючи смаки та інтереси більшості відвідувачів. Найпопулярнішим є Музей корабля «Васа» у Стокгольмі, який показує, якою була Швеція в 17 столітті і розповідає про дивну історію військового корабля, що затонув майже відразу після першого виходу в море. У музеї відвідувачі можуть ознайомитися

з захоплюючою експозицією XVII ст. і послухати дивовижну історію про військовий корабель та побачити його на власні очі [26].

Масштабність і різноманітність музеїв по всій країні вражає. Музеї-садиби, які розповідають про місцеву історію, легко можна знайти по всій території Швеції. У Скансені в Стокгольмі було створено спеціальний культурний парк, у якому зібрані 150 культурних та історичних експонатів з усієї країни. Національні музеї об'єднані в групи за принципом їх діяльності, яка координується загальнонаціональною системою музеїв. Кожний округ має музей, який є центром музейної діяльності у регіоні. Сільські асоціації культурної спадщини володіють музейними колекціями або музеями просто неба.

Шведська культура багата на традиції. Такі фактори як географія, геологія і культурний обмін впливали на формування традицій з покоління в покоління. Різноманітна географія Швеції стала причиною того, що шведам довелося пристосовуватися до природних умов, таким чином створивши багату палітру місцевих традицій, що тісно переплітаються з національними темами. Шведська культура зазнала впливу культур інших країн. Наприклад, присутність великої кількості германців у середньовічній Швеції пояснює те, чому так багато шведських традиційних фестивалів, таких як Середина Літа (танці навколо травневого дерева), свято гусака «Mertensges», Св. Луції та Св. Мартіна, дуже нагадують давні німецькі свята.

Однорідність багатьох народних фестивальних традицій пов'язана з впливом християнської церкви. Майже всі традиційні шведські фестивалі мають церковну основу. Багато з них виникло ще за середньовічного католицизму, який був скасований Реформацією у XVI столітті. У наші дні люди самі владні обирати релігію або релігійну конфесію, яка їм до вподоби, хоча шведи як і раніше насолоджуються пасхальними яйцями і святом Св. Люції завдяки середньовічним впливам.

Отже, Швеція, збагачена своєю довгою історією та багатим культурним надбанням, пропонує безліч історичних та культурних визначних місць для туристів.

2.3. Культурний туристичний потенціал

Щороку Швецію відвідують 3-4 млн. іноземних туристів. Найбільші потоки туристів – із країн ЄС та США. Цікавинка Швеції – передусім столиця Стокгольм – найбільш відвідуване туристами місто країни. Основні визначні пам'ятки столиці – Королівський палац, Збройна палата, Королівський монетний двір, Казначейство.

У національному музеї, художній галереї «Лільєвальс» зібрані твори майстрів зі всього світу. Туристів приваблює щоденна церемонія зміни варті. У зміні караула беруть участь різні підрозділи королівської армії з усієї Швеції. У передмісті знаходиться знаменитий палац Дротнінгхольм (XVII ст.) з чудовим парком. У Гетеборзі можна відвідати художню галерею. У місті Уппсала – собор в готичному стилі (1289-1435), Університет, у Вастерас – готичний собор (1271), замок XII ст., парк зі статуями історичних особистостей. Лінчепінг знаменитий собором XII ст. і замком XIII ст., а Норчепінг – церквою Хедвіга (1675). Основні визначні пам'ятки Йенчепінге – це кілька церков XIV-XVII ст. У Кальмара – залишки фортеці Кальмарнаус (XII ст.). У Мальме знаходиться замок Мальмехус (XV ст.).

У Стокгольмі розташовано музей-корабель «Ваза». Цей корабель XVII століття, який затонув у першому ж плаванні, призначався для того, щоб служити парадним кораблем Густава II Адольфа. Вже в нашому столітті його було знайдено на дні стокгольмської гавані, піднято і перетворений на найвідвідуваніший музей міста [27].

Ще однією позитивною рисою геотуристичного положення Швеції є наявність історико-культурних туристичних ресурсів. Центральна Швеція –

«мекка» культурно-пізнавального туризму. Головними туристичними центрами Швеції є Стокгольм, Гетеборг і Мальме – міста, які славляться численними музеями та пам'ятками архітектури в поєднанні з красою природи. Стокгольм – це «Північна Венеція», Мальме – «місто парків», Гетеборг – «морські ворота» Швеції. Прибережні острови також багаті не лише природними туристичними ресурсами. Так, на острові Еланд є достовірно відтворене поселення часів вікінгів з усіма атрибутами тієї епохи, а острів Готланд відомий чудово збереженим ганзейським містом Вісбю, занесеним до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Швеція має вражаючий культурно-туристичний потенціал, який приваблює мільйони відвідувачів з усього світу щороку. Ось кілька аспектів цього потенціалу:

1. Історія та архітектура. Швеція має багату історію, яка відображена в її архітектурі. Старовинні міста, такі як Стокгольм, Мальме, Гетеборг та Упсала, пропонують численні історичні пам'ятки, серед яких королівські палаці, середньовічні кріпості та церкви.

2. Музеї. Швеція славиться своїми музеями, які пропонують різноманітні експозиції від сучасного мистецтва до вікінгської історії. Найвідомішими музеями є Васа-музей у Стокгольмі, де відтворено вікінгський корабель, та Гетеборгський музей мистецтва, де представлена колекція європейського мистецтва від середньовіччя до сучасності.

3. Природні краси. Шведська природа дуже різноманітна і красива. З гірськими лісами на півночі до прекрасних архіпелагів на узбережжі, таких як Скеррі та Готланд, кожен знайде щось для себе. Національні парки, такі як Абіско та Серенгеті, пропонують унікальні можливості для спостереження дикої природи.

4. Культурні події та фестивалі. У Швеції відбувається багато культурних подій та фестивалів протягом року. Наприклад, Міжнародний кінофестиваль у Гетеборзі, Музичний фестиваль Пікнік у Парку у Стокгольмі, а також свято Світла у Лунді, коли місто освітлюється свічками.

5. Гастрономія. Шведська кухня пропонує багато смачних страв, таких як смажений сьомга, картофель зі сметаною та м'ясні кулі. Крім того, в Швеції дуже популярні кав'ярні, де можна насолодитися свіжообсмаженим кавою та випічкою [27; 31].

Культурний туризм у Швеції – це не лише відпочинок, але і можливість пізнати багату історію, культуру та традиції цієї країни. Швеція має вражаючий історичний спадок, включаючи середньовічні замки, церкви та музеї. Такі об'єкти, як Стокгольмський палац та Гамле Уппсала (старі міста Уппсали), пропонують унікальні подорожі у минуле. Культурне життя в Швеції дуже різноманітне. Мистецтво, дизайн, музика, театр та література мають велике значення для сучасного шведа. Міста, такі як Стокгольм та Мальмьо, славляться своїми мистецькими та культурними подіями. Швеція приваблює туристів також своїми природними красотами, включаючи гори, озера, ліси та архіпелаги. Туристи можуть насолоджуватися активним відпочинком на відкритому повітрі, таким як піші походи, велосипедні прогулянки та каякінг. Лапландія, домівка самих народів Північної Швеції, пропонує унікальний погляд на культуру саамів, їхні традиції, мистецтво та кухню. Кухня Швеції також є частиною культурного досвіду. Туристи можуть смакувати традиційні шведські страви, такі як смородиновий суп, смажені кільця кальмарів (кальмарки) та картошка з сіллю (пюре). Загалом культурний туризм у Швеції вражає своєю різноманітністю та можливостями для пізнання як минулого, так і сучасного цієї унікальної країни.

Висновки до розділу 2

Швеція має великий природний потенціал, включаючи ліси, озера, гори та архіпелаги. Ці природні ресурси приваблюють туристів, які шукають спокій, активний відпочинок та екологічно чисте середовище. Швеція відома своєю різноманітною культурною спадщиною, яка включає історичні пам'ятки, музеї, фестивалі та традиції. Ці аспекти привертають туристів, які цінують історію та

культурні враження. Інфраструктура туризму в Швеції розвинена, зручна та доступна. Країна має добре розвинену систему готелів, ресторанів, транспорту та інших послуг, що сприяє комфортному перебуванню туристів. Значна частина туристів до Швеції приїжджає для занять активними видами відпочинку, такими як велосипедні прогулянки, каякінг, піший туризм та зимові види спорту. Ці можливості привертають прихильників пригод та активного способу життя. Туризм є важливою складовою економіки Швеції, забезпечуючи робочі місця та сприяючи економічному зростанню. Використання туристичного потенціалу країни допомагає в залученні інвестицій та стимулює розвиток інших секторів економіки. Для подальшого розвитку туризму в Швеції важливо продовжувати інвестувати в інфраструктуру, просування туристичних продуктів, збереження природних та культурних ресурсів, а також забезпечувати стале та екологічно дружнє використання туристичних ресурсів. У цілому, сучасний стан туристичного потенціалу Швеції свідчить про його значні можливості та важливість як складової частини економіки країни. Зростаючий інтерес до природних та культурних багатств країни вимагає постійного удосконалення та розвитку туристичної індустрії для забезпечення якісного та сталого туристичного продукту.

РОЗДІЛ 3.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

3.1. Актуальні проблеми використання туристичного потенціалу та шляхи їх використання

Швеція вважає за краще розвивати і просувати природний і культурний туризм як на міжнародному, так і на внутрішньому рівні. Природа в цьому контексті включає сільську місцевість, прибережні зони та архіпелаг. Більшість внутрішніх вод Швеції, тобто всі озера і водотоки, також включені. Акцент у природному та культурному туризмі завжди робився на тому, щоб знайти можливість для відвідувачів долучитися до унікального шведського досвіду природи та культури, простору та усамітнення. Це розглядається як альтернативна форма туризму, далека від масового туризму, орієнтованого на дозвілля, який є реальністю для більшості людей у відпустці. Основне питання, яке ставиться сьогодні, полягає в тому, чи можливо розвивати масовий туризм, який є третім за величиною джерелом надходжень іноземної валюти, в балансі з принципами туризму і навіть більшим пріоритетом.

Розвиток туризму у Швеції стикався з проблемами як сьогодні, так і в минулому. Види туризму, в які Швеція інвестувала, як правило, мали відповідальний і сталий характер. Принцип полягав у тому, щоб розглядати можливість користуватися природними та культурними ресурсами Швеції як привілей, який має бути збережений для майбутніх поколінь. Минулий досвід інших країн з високим рівнем масового туризму, орієнтованого на відпочинок, часто був негативним і сприймався як загроза тим самим ресурсам, які він прагне експлуатувати [31; 32].

Актуальні проблеми використання туристичного потенціалу Швеції можуть включати наступні аспекти:

1. Сезонність. Туристичний потік в Швеції часто залежить від сезонності, зокрема влітку, коли популярні морські курорти та природні пам'ятки, та взимку,

коли люди приходять сюди для зимових видів спорту та відвідування саун. Протягом інших частин року туристичний рух може бути менш інтенсивним. Літній сезон приваблює туристів до морських курортів та природних пам'яток. У цей період, відтепер звичайно від червня до серпня, пляжі Швеції оживають від відпочиваючих, які шукають засмаги та морського вітру. Мальме, Гетеборг, Стокгольм та інші місця приваблюють туристів своєю культурою, архітектурою та різноманітністю розваг. Зимовий сезон в Швеції, зазвичай від грудня до березня, славиться своїми зимовими видами спорту та традиційними відвідуваннями саун. Лижі, сноубординг, катання на снігоходах та інші зимові розваги приваблюють туристів як з власної країни, так і з усього світу. Мальме, Штокгольм та інші міста перетворюються в чарівні місця зі святковою атмосферою, особливо під час різдвяних ярмарок та свят. Протягом інших частин року, туристичний рух може бути менш інтенсивним, проте Швеція завжди має що запропонувати. Культурні заходи, кулінарні фестивалі, природні прогулянки та екскурсії роблять країну привабливою для відвідування у будь-який час року. Таким чином, Швеція приваблює туристів своєю різноманітністю та унікальними можливостями для відпочинку та відкриттів у будь-який сезон [33; 34].

2. Екологічна стійкість. Підвищений туризм може мати негативний вплив на природне середовище Швеції, зокрема на ліси, озера та природні заповідники. Надмірний туристичний потік може призвести до забруднення, знищення екосистем і порушення місцевих рівноваг [35; 36].

Ліси, які є однією з головних природних скарбниць Швеції, стикаються зі значними проблемами через туризм. Надмірне використання лісів для розваг, таких як піший та велосипедний туризм, може спричинити вирубку дерев, порушення місцевих флори та фауни, а також ерозію ґрунту. Бездумне розміщення туристичних інфраструктур, таких як готелі та кемпінги, може призвести до деградації лісового середовища та втрати біорізноманіття.

Озера Швеції, які є не лише привабливими для туристів, а й джерелом питної води та рибальства, також піддаються тиску від зростаючого туризму.

Забруднення водних ресурсів внаслідок відходів від туристичних суден, необережного викиду сміття та хімічних речовин може вплинути на екологічну рівновагу озерних екосистем, загрожуючи життю тварин та рослин, а також здоров'ю людей. Природні заповідники, які є важливими центрами збереження біорізноманіття та охорони диких територій, також страждають від зростаючого туризму. Надмірна людська діяльність в заповідниках може порушити природні процеси, завдати шкоди місцевим екосистемам та привести до вимирання рідкісних видів тварин та рослин.

Отже, для збереження природного середовища Швеції та його екосистем, необхідно ретельно контролювати туристичний потік та вживати заходів з охорони довкілля. Це включає в себе розробку сталого туризму, ефективне управління відходами, збереження природних зон та впровадження екологічно чистих технологій у туристичній індустрії. Тільки таким чином можна забезпечити збереження багатства та краси шведської природи для майбутніх поколінь.

3. Соціокультурні виклики. Збільшення туризму може призвести до зростання тиску на місцеві громади та культурні ресурси. Популярні туристичні місця можуть стикатися з проблемами, такими як перенаселення, зростання цін на житло, культурне використання та недооцінка місцевої культури (див. табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Соціокультурні виклики

Проблема	Опис
Перенаселення	Збільшення потоку туристів може призвести до перенаселення в популярних туристичних місцях, що може негативно позначитися на комфорті місцевих жителів і якості їхнього життя.
Зростання цін на житло	Попит на житло у туристичних місцях може призвести до зростання цін, що може зробити житло недосяжним для місцевих мешканців і призвести до їхньої дискримінації на ринку нерухомості.

Проблема	Опис
Культурне вико- ристання	Збільшений туризм може спричинити комерціалізацію місцевої культури, що може призвести до спотворення традицій, втрати автентичності та стереотипізації місцевих традицій для задоволення потреб туристів.
Недооцінка міс- цевої культури	Зосередженість на задоволенні потреб туристів може призвести до недооцінки місцевої культури та ігнорування її значущості для місцевих громад, що може вплинути на самоідентифікацію та самоповагу місцевих жителів.
Екологічні леми	Збільшений туризм може призвести до екологічних проблем, таких як забруднення, знищення природних місць та порушення екосистем, що може позначитися на стані навколишнього середовища та природних ресурсах.
Зникнення аутентичності	Інтенсивний туризм може призвести до зникнення аутентичного характеру місцевих громад та традицій, оскільки вони можуть адаптувати свої звичаї та стиль життя для відповідності очікуванням туристів, що призводить до гомогенізації культури.

Джерело: побудовано автором на основі використання даних [33; 34; 36; 37].

4. Інфраструктурні виклики. Збільшений туризм потребує відповідної інфраструктури, включаючи транспортну мережу, готелі, ресторани та інші послуги. Недостатня інфраструктура може призвести до перевантаження, заторів та загального знецінення туристичного досвіду. Одним з ключових аспектів інфраструктури для туризму є транспортна мережа. Недостатня розвиненість та неефективність транспорту може спричинити перевантаження доріг, затори на автомагістралях, переповненість громадського транспорту тощо. Це може призвести до негативних наслідків, таких як стрес та втрата часу для туристів, а також збільшення забруднення довкілля. Готельна база також є критичною для успішного туристичного розвитку. Недостатність готелів може призвести до недостатньої доступності проживання для туристів, зокрема у пікові туристичні сезони. Це може призвести до збільшення цін на проживання та зниження якості

обслуговування через надмірне навантаження персоналу. Ресторани та інші послуги також грають важливу роль у туристичному досвіді. Недостатня кількість ресторанів або їх погана якість можуть позначитися на задоволенні туристів і спричинити негативні відгуки, що можуть вплинути на репутацію місця як туристичного напрямку. Недоліки у будь-якій з цих сфер можуть призвести до загального знецінення туристичного досвіду. Тому важливо, щоб уряди та місцеві влади ретельно планували інфраструктуру для туризму, враховуючи потреби та очікування подорожніх. Інвестування в розвиток і підтримання інфраструктури для туризму є ключовим чинником у забезпеченні сталого та приємного туристичного досвіду для всіх [37].

Для вирішення цих проблем можна вжити такі заходи:

1. Стале управління туризмом. Важливо розвивати стратегії сталого туризму, які спрямовані на збереження природних і культурних ресурсів, зменшення негативного впливу на середовище та сприяння розвитку місцевих громад. Передусім, важливо збалансувати потреби туристів та місцевого населення. Заохоченням розвитку малих та середніх підприємств, які належать місцевим жителям, а також сприянням розвитку місцевої культури, мистецтва та ремесел, можна стимулювати економічний розвиток регіонів без шкоди їхньому середовищу та спільноті. Подальшою важливою стратегією є розробка і впровадження екологічно чистих технологій та практик у галузі туризму. Це може включати в себе зменшення використання пластику та інших шкідливих матеріалів, стимулювання використання альтернативних джерел енергії та зменшення викидів CO₂. Також важливою складовою є освіта та підвищення свідомості як серед туристів, так і серед місцевого населення. Інформування туристів про екологічно відповідні практики та принципи культурного поведіння допомагає зменшити негативний вплив туризму на природу та культуру. Крім того, важливо стимулювати розвиток альтернативних форм туризму, які сприяють збереженню природних ресурсів та розвитку місцевих громад, таких як екотуризм, агротуризм, туризм на основі спільнот та інші. Це

дозволяє туристам не лише насолоджуватися природою та культурою, але й активно сприяти їх збереженню та розвитку [2].

Узагальнюючи, розвиток сталого туризму – це важливий крок у напрямку збереження природних та культурних ресурсів, зменшення негативного впливу на середовище та сприяння розвитку місцевих громад. Це завдання вимагає спільних зусиль всіх зацікавлених сторін – туристів, бізнесу, урядів та місцевих жителів – для створення стійкого та взаємовигідного туристичного середовища.

2. Диверсифікація туристичного продукту. Розвиток нових видів туризму, таких як екотуризм, агротуризм або культурний туризм, може розширити туристичний потенціал країни та розподілити туристичний потік протягом року та по різних регіонах. Екотуризм стає все більш популярним серед подорожуючих, оскільки сучасні туристи все більше цінують природні краси та збереження довкілля. Країни з розмаїттям екосистем та унікальними видами флори й фауни можуть залучити значну увагу туристів, пропонуючи їм екологічно чисті природні маршрути, екопарки, організовані експедиції та можливості для еко-волонтерства [5].

Агротуризм набуває популярності серед тих, хто прагне відпочинку на природі та ознайомлення з сільським господарством та сільським способом життя. Він відкриває можливості для туристів пережити сільське життя, брати участь у сільськогосподарських роботах, відвідувати ферми та сади, де можна скуштувати свіжу органічну продукцію.

Культурний туризм відображає інтерес туристів до культурної спадщини, мистецтва, архітектури та історії. Країни з багатою культурною спадщиною можуть залучити туристів, пропонуючи їм екскурсії до історичних пам'яток, фестивалів, музеїв та місць, де можна побачити традиційні звичаї та фольклор. Розвиток цих форм туризму може сприяти не лише економічному зростанню країни через збільшення туристичного потоку, але й сприяти збереженню природних ресурсів, розвитку сільських територій та збереженню культурної спадщини. Такий різносторонній підхід до туризму може допомогти країні стати

більш привабливою для туристів та забезпечити стале та збалансоване використання її туристичного потенціалу.

3. Інвестиції в інфраструктуру. Потрібно інвестувати у розвиток транспортної мережі, готелів, ресторанів та інших туристичних послуг, щоб забезпечити комфортне перебування для відвідувачів та зменшити негативний вплив на місцеві громади. Розвиток туризму є ключовим фактором у збагаченні культурного досвіду та економічного зростання багатьох регіонів. Однак, зростаюча кількість туристів може створювати виклики для місцевих громад, включаючи перевантаження інфраструктури та негативний вплив на навколишнє середовище. Щоб забезпечити комфортне перебування для відвідувачів та зменшити ці негативні наслідки, інвестування у розвиток транспортної мережі, готелів, ресторанів та інших туристичних послуг є невід'ємною необхідністю.

Розвиток ефективної транспортної мережі є ключем до забезпечення зручного переміщення для туристів та місцевих жителів. Інвестиції у розвиток автомобільних шляхів, громадського транспорту та інфраструктури для велосипедистів і пішоходів допоможуть зменшити транспортні затори та полегшать доступ до туристичних пунктів. Створення комфортного житла та ресторанних закладів є важливою складовою туристичного індустрії. Інвестиції у будівництво та модернізацію готелів, мотелів, гостьових будинків та інших видів проживання дозволять забезпечити відвідувачів якісними та комфортними умовами перебування. Також, розвиток ресторанної галузі забезпечить туристів різноманітними варіантами харчування та сприятиме розвитку місцевої кулінарної культури. Інвестиції в туристичну інфраструктуру повинні також спрямовуватися на збереження та захист культурної спадщини та природного середовища. Реставрація історичних пам'яток, створення екологічно чистих туристичних маршрутів та впровадження екологічних практик в готельному господарстві сприятимуть збереженню унікальних культурних та природних цінностей регіону. Одним із способів зменшення тиску на популярні туристичні точки є розвиток альтернативних маршрутів. Інвестиції у розвиток менш

відомих, але цікавих для відвідувачів місць допоможуть розподілити потік туристів та сприятимуть розвитку інших регіональних громад [6].

Загалом, інвестування в розвиток туристичної інфраструктури є ключем до створення комфортного середовища для відвідувачів та забезпечення розвитку місцевих громад. Це сприятиме збалансованому розвитку туризму, зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище та підвищенню якості життя місцевих жителів.

4. Партнерство з місцевими громадами. Важливо враховувати думку та інтереси місцевих громад у плануванні та розвитку туризму, співпрацювати з ними для забезпечення взаємовигідних рішень та мінімізації негативних наслідків туризму. Місцеві громади є ключовими учасниками у розвитку туризму, оскільки вони мають унікальний інсайт щодо місцевих ресурсів, традицій та культурних особливостей. Їхні знання і досвід можуть значно покращити якість туристичних послуг та привабливість регіону для відвідувачів. Співпраця з місцевими громадами включає в себе прослуховування їхньої думки, проведення консультацій та участь у прийнятті рішень щодо розвитку туризму. Важливо враховувати їхні погляди та потреби при розробці туристичних стратегій та проектів. Одним з основних завдань співпраці з місцевими громадами є забезпечення взаємовигідних рішень, які б задовольняли потреби як туристів, так і місцевих мешканців. Наприклад, розвиток туризму може створити нові робочі місця для місцевих жителів, збільшити попит на місцеві товари та послуги, а також сприяти збереженню культурної спадщини. Крім того, співпраця з місцевими громадами допомагає мінімізувати негативні наслідки туризму, такі як забруднення довкілля, знецінення культурної спадщини та надмірний туризм. Шляхом активної участі місцевих жителів можна розробляти стратегії збереження природних ресурсів та культурних цінностей, а також регулювати потік туристів для збереження природних та культурних ландшафтів [7].

Таким чином, співпраця з місцевими громадами є важливим аспектом планування та розвитку туризму. Враховуючи їхні думки та інтереси, можна

досягти взаємовигідних рішень, що сприятимуть сталому розвитку туризму та забезпечать збереження природних та культурних цінностей для майбутніх поколінь.

3.2. Перспективи використання туристичного потенціалу та розвитку туризму

Безліч шведських підприємств, організацій та житлових районів створюють підґрунтя для широкого загального інтересу до збільшення кількості туристів у Швеції. Для більшості з цих різноманітних зацікавлених груп суть питання полягає у відвідуванні Швеції іноземними туристами, у збільшенні кількості цих туристів та у збільшенні доходів, які вони приносять шведській економіці. Цілком ймовірно, що загальний дохід від збільшення туристичних надходжень – це те, що справді створить багато позитивних ефектів для різних підприємств і організацій. Збільшення доходів було б корисним для фермерів/розвитку сільської місцевості, оскільки природні та культурні ландшафти є цінними ресурсами для залучення туристів. Це справедливо і для більшості культурних індустрій: збільшення доходів створить кращі умови для творчості, а також полегшить просування та розповсюдження культурних продуктів. Зростання доходів також буде корисним для державного сектору, оскільки більшість фінансових вигод від туризму припадає на дестинації, які відвідують туристи.

Одним з найважливіших моментів у спробах збільшити надходження від туризму є фактичне утримання грошей, витрачених туристами, в місцевій економіці. Витік доходів від туризму відбувається тоді, коли туристів приваблюють до певної місцевості, щоб вони витрачали свої гроші; однак значна частина цих грошей не залишається в місцевій економіці, часто через витрати, понесені іноземними компаніями на різноманітні послуги. Одним із способів збільшити кількість грошей, що залишаються в регіоні, є підвищення цін на певні

послуги. Цілком ймовірно, що багатьох туристів приваблюють до Швеції права доступу та вільного використання природних і культурних ресурсів. Їх можна було б зберегти, намагаючись підвищити вартість певних послуг за рахунок покращення якості та збільшення їхньої цінності. Збільшення доходів від туризму також було б корисним для певних державних послуг (спорт і туризм), які зараз зазнають скорочень через зростання витрат на освіту та охорону здоров'я [6].

Швеція, зі своєю багатою культурною спадщиною, природною красою та інноваційним підходом до розвитку, має величезний туристичний потенціал. І хоча країна вже давно приваблює подорожуючих своїми мальовничими пейзажами та історичними пам'ятками, її можливості в цьому напрямку ще далеко не вичерпані. Низка факторів свідчить про те, що туризм в Швеції має великі перспективи для подальшого розвитку.

1. Інноваційний підхід до туризму. Швеція завжди славилася своєю передовою науково-технічною сферою та креативними рішеннями. Тому країна має великий потенціал для розвитку інноваційних туристичних продуктів, таких як еко-туризм, культурний туризм та відпочинок у мальовничих сільських місцевостях. Швеція володіє великим потенціалом для розвитку інноваційних туристичних продуктів. Однією з таких областей є еко-туризм. Завдяки своїй великій кількості природних заповідників, національних парків та екологічно чистих місць, Швеція приваблює природолюбів з усього світу. Інноваційні підходи в еко-туризмі включають в себе використання новітніх технологій для збереження навколишнього середовища, розвиток екологічно чистого житла та ресторанів, а також створення інтерактивних програм для освіти про біорізноманіття та екологічні проблеми [7].

Крім еко-туризму, культурний туризм є ще однією галуззю, де Швеція може розвивати інноваційні підходи. Країна має багату історію та культурне надбання, яке може бути представлене та вивчене у нових, захоплюючих способах. Можливості включають в себе використання віртуальної реальності для створення іммерсивних музейних експозицій, впровадження інтерактивних

маршрутів для дослідження історичних об'єктів та застосування новітніх технологій для розширення культурного обміну між туристами та місцевими жителями. Відпочинок у мальовничих сільських місцевостях є ще одним напрямком, де можна застосувати інноваційні підходи. Розвиток сільського туризму, залучення місцевого населення до створення та просування туристичних продуктів, використання агротуризму для підтримки сільськогосподарських господарств та розвитку сільських територій – це лише деякі з можливостей, які відкриваються завдяки інноваційному підходу до сільського туризму.

У підсумку, Швеція має унікальні можливості для розвитку інноваційного туризму. Застосування новітніх технологій, збереження природних та культурних ресурсів та створення неповторних досвідів для подорожуючих може значно підвищити привабливість країни для туристів з усього світу.

2. Природні ресурси. Шведські ліси, озера та гірські масиви створюють чудові умови для розвитку різноманітних видів активного відпочинку, таких як велоспорт, піший туризм та каякінг. Збереження та належне використання цих природних ресурсів становить велике значення для подальшого приваблення туристів.

3. Культурний туризм. Швеція багата на історичні пам'ятки, музеї та художні галереї, що привертають увагу туристів з усього світу. Розвиток інтерактивних експозицій та програм, спрямованих на поглиблення знань про шведську культуру та історію, може значно розширити туристичну базу країни.

4. Сприяння сталому розвитку. Швеція відома своїми зусиллями у напрямку сталого розвитку та екологічного збереження. Розвиток еко-туризму та впровадження екологічно чистих технологій у галузі гостинності може сприяти збереженню навколишнього середовища та залученню екологічно свідомих туристів [8].

5. Підтримка інфраструктури. Розвиток туризму потребує відповідної інфраструктури, такої як транспортна система, готелі, ресторани та розважальні заклади. Швеція має гарно розвинену інфраструктуру, але постійне оновлення та

модернізація її може сприяти покращенню якості обслуговування та збільшенню конкурентоспроможності на світовому туристичному ринку. Розвиток туризму у сучасному світі неможливий без належної інфраструктури, яка включає в себе транспортну систему, готелі, ресторани та розважальні заклади. Швеція, відома своєю природною красою та культурними скарбами, може похвалитися гарно розвиненою туристичною інфраструктурою. Однак постійне оновлення та модернізація цієї інфраструктури є ключовими елементами для забезпечення високої якості обслуговування та збільшення конкурентоспроможності на світовому туристичному ринку. Перше, що слід враховувати, це транспортна система. Швеція вже має ефективну мережу автострад, залізниць та місцевих перевезень. Проте постійне удосконалення цієї системи, включаючи розширення мережі швидкісних поїздів та вдосконалення екологічних транспортних засобів, може значно полегшити переміщення туристів по країні та збільшити зручність подорожей. Другим важливим аспектом є готельна база. Швеція вже має значну кількість якісних готелів, але постійне оновлення та розширення готельного парку може допомогти в забезпеченні комфортного та різноманітного проживання для туристів з усього світу. Крім того, ресторани та розважальні заклади грають важливу роль у привабленні туристів. Швеція славиться своєю кулінарною сценою та багатим культурним життям, і постійне розвиток цих галузей може лише збільшити привабливість країни для іноземних відвідувачів. Загалом, постійне оновлення та модернізація туристичної інфраструктури в Швеції може позитивно вплинути на якість обслуговування, зручність подорожей та загальний досвід туристів. Це також допоможе країні зберігати й підвищувати свою конкурентоспроможність на світовому туристичному ринку [22].

Таким чином, Швеція має всі передумови для подальшого успішного розвитку туризму. Збалансований підхід до використання туристичного потенціалу, спрямований на збереження природи та культурної спадщини, разом із застосуванням інноваційних рішень, може зробити країну однією з провідних туристичних дестинацій у світі.

3.3. Рекомендації щодо нових туристичних маршрутів по Швеції

Швеція, країна, що завжди вражає своєю неповторною природою, культурою та історією, приваблює мандрівників з усього світу. Зростаючий інтерес до туризму в Швеції створює потребу в постійному оновленні та розширенні туристичної інфраструктури. Нові туристичні маршрути є ключовим чинником у залученні та задоволенні потреб сучасних подорожуючих.

Задум нових туристичних маршрутів по Швеції може бути захоплюючим та цікавим завданням. Нижче наведено кілька рекомендацій, які можуть допомогти вам у цьому процесі:

1. Природні краси. Розробіть маршрут, який охоплює найпривабливіші природні об'єкти Швеції, такі як озера, ліси, гори та національні парки. Наприклад, маршрут через Шведські Архіпелаги, національний парк Абіско та Готландське озеро.

2. Культурні визначні місця. Створіть маршрут, який дозволить туристам ознайомитися з багатою історією та культурою Швеції, відвідавши музеї, старовинні міста та замки. Наприклад, маршрут через Стокгольмський палац, Гамла-Стан (старе місто) у Стокгольмі та Васа-музей.

3. Шведська гастрономія. Включіть у маршрут місця, де туристи зможуть спробувати традиційні шведські страви та страви місцевої кухні. Наприклад, відвідання ресторанів, що пропонують шведські м'ясні кулі, м'ясні кулі та шведські десерти.

4. Пригодницькі маршрути. Створіть маршрут для пригодницького туризму, який включає активні види відпочинку, такі як піший туризм, велосипедні прогулянки та каякінг по річках та озерах. Наведемо приклад подібного маршруту, що включає піший туризм, велосипедні прогулянки та захоплюючий каякінг по річках та озерах [25].

- День 1: Стокгольм – вирушайте в національний парк Тюнненсе.

Почніть ваш пригодницький відпочинок з візиту до столиці Швеції, Стокгольму. Після відвідання культурних пам'яток міста, вирушайте на

південний захід до Національного Парку Тюнненсе. Тут вас чекають величезні ліси, прозорі озера та безмежні маршрути для піших прогулянок. Перекусіть на свіжому повітрі та готуйтеся до захоплюючих вражень.

- День 2-3: піший туризм в горах Фунден

Наступні два дні призначені для дослідження Гір Фунден. Відправляйтеся на піші прогулянки серед гірських хребтів та зелених луках. Проходьте повз водоспади та глибокі ліси, долаючи перешкоди природи та насолоджуючись красою шведських гір.

- День 4-5: велосипедні прогулянки у регіоні Даларна

Вирушайте до Даларни, регіону, відомого своїми мальовничими краєвидами та чудовими велосипедними маршрутами. Орендуйте велосипеди та відправляйтеся на велопогулянки через зелені поля та мальовничі села. Зупиніться на нічний відпочинок у традиційних шведських будиночках та насолоджуйтеся справжньою атмосферою сільського життя.

- День 6-7: каякінг по озеру Венерн та річці Клара

Заверште ваш пригодницький тур екскурсією на каяках по Озеру Венерн та Річці Клара. Відкрийте для себе водні шляхи, розвідайте прибережні села та насолоджуйтеся величністю шведської природи з води.

- День 8: повернення до Стокгольму та відправлення додому

Поверніться до Стокгольму, де завершиться ваш захопливий пригодницький тур. Поглибивши багатство шведської природи та здійснивши незабутні пригоди, вирушайте додому з враженнями, які назавжди залишаться у вас в серці [26].

5. Відвідування місць екологічного інтересу. Розробіть маршрут, який пропонує туристам можливість відвідати місця, де ведуться проекти з екологічного збереження та сталого розвитку. Наприклад, відвідання екологічних ферм, сонячних електростанцій та парків вітроенергетики.

6. Релігійні та духовні маршрути. Розгляньте можливість створення маршруту, який охоплює релігійні об'єкти та місця духовного значення, такі як

церкви, монастирі та місця поклоніння. Наприклад, маршрут до Старої Упсали, де знаходиться найстаріша церква Швеції.

7. Маршрути для сімейного відпочинку. Створіть маршрут, який буде привабливим для сімейного відпочинку, з відвіданням тематичних парків, зоопарків та розважальних центрів. Наприклад, маршрут до Лізаберга, найбільшого тематичного парку у Швеції [27].

Ці рекомендації можуть стати основою для розробки різноманітних туристичних маршрутів по Швеції, призначених для різних смаків та інтересів туристів.

Висновки до розділу 3

Проблемами використання туристичного потенціалу та розвитку туризму Швеції є такі:

1. Екологічні проблеми. Збільшення туристичного потоку може призвести до негативного впливу на навколишнє середовище, зокрема забруднення довкілля та знищення екосистем.

2. Соціокультурні виклики. Масовий туризм може призвести до втрати автентичності та традицій місцевих громад, а також до зростання соціокультурних конфліктів.

3. Економічні обмеження. Нерівномірний розподіл доходів від туризму може призвести до збільшення соціальних розбіжностей та залежності від туристичного сезону.

Перспективами використання туристичного потенціалу та розвитку туризму Швеції є такі:

1. Сталість та екологічна урбанізація. Розвиток туризму може базуватися на принципах сталого розвитку та екологічної урбанізації, зменшуючи негативний вплив на природу та місцеві громади.

2. Культурний та екологічний туризм. Спрямовання уваги на культурний та екологічний туризм може сприяти збереженню та пропагуванню місцевих традицій та навколишнього середовища.

3. Регіональний розвиток. Інвестування у розвиток туристичної інфраструктури в регіонах може стимулювати економічний зріст та зменшення рівня безробіття.

Рекомендаціями використання туристичного потенціалу та розвитку туризму Швеції є такі:

1. Регулювання туристичного потоку. Важливо встановити механізми контролю та обмеження туристичного потоку у місцях з надмірним туристичним навантаженням.

2. Стимулювання сталого туризму. Держави можуть надавати фінансові стимули для розвитку сталого туризму та ініціювати проекти з екологічної урбанізації.

3. Залучення місцевих громад. Важливо забезпечити участь місцевих громад у прийнятті рішень щодо розвитку туризму, щоб забезпечити їхній інтерес та захистити їхні права.

Отже, успішне використання туристичного потенціалу та розвиток туризму вимагають балансу між економічними, екологічними та соціокультурними інтересами, а також активної участі всіх зацікавлених сторін у процесі прийняття рішень.

ВИСНОВКИ

Наукові дослідження в галузі туризму відіграють важливу роль у розвитку сучасного туристичного сектору. Вони допомагають розуміти потенціал туристичних ресурсів, їхні можливості та обмеження. Використання наукових підходів і методів дозволяє ефективно управляти туристичним потенціалом регіону чи країни. Це включає в себе аналіз тенденцій та попиту, прогнозування розвитку ситуації та розробку стратегій його використання. Дослідження в сфері туризму сприяють розвитку інноваційних туристичних продуктів та послуг, що відповідають потребам сучасного туриста. Науковий підхід допомагає вирішувати проблеми сталого розвитку туризму, враховуючи його вплив на природне середовище, культурну спадщину та економіку. Важливо підтримувати інтердисциплінарний підхід до вивчення туризму, оскільки він включає в себе елементи географії, економіки, соціології, культурології та інших наукових дисциплін. Наукові дослідження можуть стати основою для прийняття ефективних управлінських рішень у сфері розвитку туризму, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності та розвитку туристичного бізнесу.

Швеція володіє багатою природною красою, такою як ліси, озера, та гірські масиви, які приваблюють туристів з усього світу. Країна має багату культурну спадщину, включаючи історичні пам'ятки, музеї, фестивалі та традиції, що привертають культурних туристів. Інфраструктура туризму у Швеції розвинута на високому рівні, включаючи зручну транспортну систему, розмаїтість готелів та ресторанів, що створює комфортні умови для відпочинку. Швеція відома своєю екологічною свідомістю та ставленням до природи, що створює привабливі умови для екологічного туризму та еко-ретритів. Розвинена мережа велосипедних та пішохідних маршрутів, спортивних об'єктів та екстремальних видів спорту пропонує активний відпочинок для прихильників спорту та пригод. Зимові види відпочинку, такі як лижний спорт та снігові екскурсії, роблять Швецію привабливою для туристів у зимовий період. Швеція відома своєю інноваційністю у розвитку туризму, використанням технологій та створенням

унікальних туристичних пропозицій. Швеція має значний туристичний потенціал, який успішно використовується завдяки розвиненій інфраструктурі, культурному надбанню та екологічній свідомості, що робить її однією з першочергових дестинацій для подорожей у Європі. Водночас, постійна робота над покращенням якості сервісу, розширенням туристичних послуг та просуванням у світі стане ключем до подальшого успіху туристичної індустрії країни.

Проблемами використання туристичного потенціалу та розвитку туризму Швеції є такі:

1. Інфраструктурні проблеми, такі як недостатність готельного забезпечення, дорожня і транспортна інфраструктура.
2. Екологічні проблеми, пов'язані з надмірним туристичним навантаженням на природні ресурси та екосистеми.
3. Соціокультурні проблеми, зокрема вплив туризму на місцеві спільноти, їх культуру, традиції та спосіб життя.
4. Економічні проблеми, такі як нерівномірний розподіл прибутків від туризму, залежність від сезонності та непередбачуваність економічних криз.

Перспективи використання туристичного потенціалу та розвитку туризму Швеції є такі:

1. Розвиток інфраструктури, включаючи будівництво нових готелів, покращення доріг та транспортних зв'язків, щоб забезпечити зручність для туристів.
2. Впровадження екологічності в туристичну діяльність, спрямоване на збереження природних ресурсів та мінімізацію негативного впливу на екосистеми.
3. Розвиток урбаністичного туризму та розвиток альтернативних форм туризму, таких як екологічний, культурний та сільський туризм, що сприятиме диверсифікації туристичної пропозиції.

4. Стимулювання економічного розвитку через туризм шляхом інвестицій у туристичну інфраструктуру, рекламу та маркетингові кампанії, а також розвиток місцевих підприємств та підтримки малих та середніх підприємств.

Отже, розвиток туризму вимагає комплексного підходу до вирішення проблем та використання потенціалу різних сфер, включаючи інфраструктуру, екологію, культуру та економіку, для створення стійкої та прибуткової туристичної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєв І. Ю Історія туризму : навч. посіб. І. Ю. Афанасьєв, Л. М. Устименко К. : Альтерпрес, 2005. 320 с.
2. Географічний аналіз впливу природно-ресурсного потенціалу на розвиток туристичної сфери Швеції. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/-gusarova.htm (дата звернення: 12.03.2024).
3. Горішевський П., Васильєв В., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. Івано Франківськ: Місто НВ, 2003. 148 с.
4. Дорошко М. С. Країнознавство : навч. посіб. М. С. Дорошко, Р. А. Кривонос, В. П. Крижанівський. К. : [б. в.], 2009. 352 с.
5. Залозний, О. О. Особливості розвитку туризму в Швеції. URL: <http://ir.-stu.cn.ua/handle/123456789/28477;jsessionid=8F0C9E0879D919B14EACDFC87BDDB5E9> (дата звернення: 10.03.2024).
6. Копачинська Г., Путила В. Історичні та політико-правові особливості розвитку туризму у Швеції. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/12345-6789/15245/1/12.pdf> (дата звернення: 14.03.2024).
7. Копачинська І. В., Путила В. О. Основні чинники та сучасний стан розвитку туризму у Швеції. URL: <https://internationalconference2014.-wordpress.com/2015/12/18/963/> (дата звернення: 12.03.2024).
8. Коробка С.В. Зелений туризм як різновид підприємницької діяльності в сільській місцевості. Вісник Чернівецького торговельно економічного інституту. 2011. Вип. II (42). Ч.1. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/korobka2.htm (дата звернення: 17.03.2024).
9. Корсак Р.В., Фуртій В.В. Історія розвитку туризму у країнах Балтики (Естонія, Латвія, Литва). Гілея: збірник наукових праць. К., «Гілея», 2017. Вип. 118. С. 159-163.

10. Країни світу. Міжнародний туризм. Україна туристична. URL: http://svit.ukrinform.ua/turism.php?page=ukr_tur&id=23762. (дата звернення: 12.03.2024).

11. Кривонос, Р. А. Швеція. In: Північна Європа. Західна Європа. Південна Європа, науковий редактор 1-го тому А.Г. Бульвінський. Країни світу і Україна : енциклопедія : в 5 т. редкол. : А.І. Кудряченко (голова) та ін. ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. С. 188-208.

12. Куцик П. О. Фактори розвитку міжнародного туризму в умовах глобальної економіки. Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика: матеріали I Міжнар. наук. практ. конф., 31 жовт. – 1 лист. 2018 р. відповід. за вип.: М.Ю. Барна. Львів: ЛТЕУ, 2018 С. 256-259.

13. Лазарева О. В. Детермінанти збалансованого екотуризму в країнах європейського союзу. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2021/5.pdf (дата звернення: 16.03.2024).

14. Мальська М. П. Країнознавство: теорія та практика: підручник. М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. К. : Центр учб. літ-ри, 2012. 528 с.

15. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. К. : Знання, 2008. 661 с.

16. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Європа, М. П. Мальська, М. З. Гамкало, О. Ю. Бордун. – К., 2009. С. 42-46

17. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Марта Мальська, Наталія Паньків. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 534 с.

18. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. М.П.Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М.Ганич. К.: Знання, 2008. 661.с.

19. Мальська М. П. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. М. П. Мальська, В. В. Худо, В. І. Цибух. К.: ЦУЛ, 2004. 272 с.

20. Манаков А. Г., Красильнікова І. Н, Іванов І. А. Географія візного туризму та трансграничне туристсько-рекреаційне регіоноутворення в Швеції. Балтійський регіон, 2021 Т. 13, №1. С 108-123.
21. Осипчук М. Д. Міжнародний туризм у контексті модернізації зовнішньоекономічної діяльності на засадах сталого розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 6. Ч. 1, 2014. С. 107-111. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/26.pdf (дата звернення: 19.03.2024).
22. Основні чинники та сучасний стан розвитку туризму у Швеції. URL: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2015/12/18/963/> (дата звернення: 12.03.2024).
23. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. І. В. Смаль. Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
24. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. Вид. 2 ге, [перероб. та доп.]. К.: Вид во КНТЕУ, 2009. 463 с.
25. Туризм у Швеції. URL: <http://www.geograf.com.ua/sweden/788-sweden-tourism> (дата звернення: 15.03.2024).
26. Туровець Л. С. Пріоритетні напрямки розвитку туризму в Швеції. URL: https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/54463/1/%D0%A4%D0%9C%D0%92_%D0%B7_2022_242_%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%9B.pdf (дата звернення: 21.03.2024).
27. Швеція: загальна характеристика країни. URL: <https://osvita.ua/vnz/-reports/geograf/23608/> (дата звернення: 18.03.2024).
28. Школа І. М. Менеджмент туристичної індустрії : навч. посіб. за ред. проф. І. М. Школи. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. 662 с.
29. Bohlin Magnus. The Development of Swedish Tourism Public Policy 1930-2010. M. Bohlin, D. Brandt, J. Elbe. Scandinavian Journal of Public Administration, 2010. № 18 (1). P. 19–39.
31. History of Sweden. URL: <https://sweden.se/society/history-of-sweden/> (дата звернення: 24.03.2024).

32. Nanna Cuattinguis. Cultural Tourism in Sweden URL: http://www.icomos.org/publications/93sy_tou5.pdf (дата звернення: 23.03.2024).
33. Svenska Turistföreningen. URL: <https://www.swedishtouristassociation.com/about-stf/the-history-of-stf/> (дата звернення: 27.03.2024).
34. Tourism statistics. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics (дата звернення: 22.03.2024).
35. UNWTO Tourism Highlights 2014. URL: http://dtxqtq4w60xqpww.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights14_en.pdf (дата звернення: 27.03.2024).
36. UNWTO Tourism Highlights 2016. URL: <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/> (дата звернення: 26.03.2024).
37. Visit Sweden. Eco-tourism. URL: <http://www.visitsweden.com/sweden/Things-to-do/Green-Sweden/Eco-tourism>. (дата звернення: 20.03.2024).